

SUP Afwegingskader

Update

Vragen en antwoorden

Carrousel ronde 2

Aanleiding

In december 2022 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna: IenW) op basis van advies van Rebel en Partners for Innovation een afwegingskader gepubliceerd waarin helder wordt gemaakt welke producten binnen of buiten de SUP regeling vallen. Bij dit afwegingskader is ook een voorbeeldenlijst ontwikkeld waarin per verpakking staat weergegeven of het binnen of buiten de regeling valt.

Het afwegingskader heeft voor veel partijen helderheid gegeven. Echter leven er nog altijd vragen met betrekking tot specifieke producten die op de scheidslijn van het afwegingskader liggen. Het is dus nodig dat het afwegingskader wordt geüpdatet wanneer blijkt dat de bestaande definities nog onvoldoende helderheid bieden. Daarnaast is het op basis van casuïstiek uit de praktijk van belang dat er een periodieke update plaatsvindt van de lijst met voorbeelden. Het uitbreiden van deze lijst met voorbeelden, scheelt veel vragen bij de verschillende helpdesk functies van RWS, ILT, KIDV en het Afvalfonds Verpakkingen. Bovendien leidt het uitbreiden van de lijst met voorbeelden tot meer eenduidige toepassing van het afwegingskader.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

Inhoud

Aanleiding	2
Inhoud	3
Aanpak	4
Carrousel ronde 2	6
Context: Maatregelen consumptievermindering	7
Inventarisatie: vragen en advies	8
1 – Berekenen meerprijs	9
Meerprijs vermelding op kassabon	12
Meerprijs categorie drinkbeker	13
Meerprijs categorie maaltijd	14
Meerprijs categorie portieverpakking	15
2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg	16
2 – Consumptie onderweg, afhalen of bezorgen	19
2 – Hybride locaties	20
2 – Consumptie op locatie	21
3 – Herbruikbaar alternatief	24

Aanpak

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse
versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

Aanpak

Het Ministerie van IenW heeft aan Rebel en Partners for Innovation gevraagd om in de periode tot de zomer te werken aan de uitwerking van specifieke definities in het afwegingskader, en daarnaast te komen met een periode update van de voorbeeldenlijst op basis van bestaande casuïstiek.

De 'carrousel' wordt zesmaal georganiseerd waarin iedere keer dezelfde processtappen worden doorlopen, waarbij het voor alle betrokken partijen helder is welke rol en verantwoordelijkheid iedereen heeft.

De carrousel kent de volgende vijf fasen:

- **Fase 1:** Inventarisatie casuïstiek
- **Fase 2:** Ontwikkelen van voorstellen: beoordeling voorbeelden en evt. definities
- **Fase 3:** Toets voorstel extern
- **Fase 4:** Besluit Ministerie IenW over beoordeling en evt. definities
- **Fase 5:** Publicatie aangevulde lijst met voorbeelden (en evt. geüpdatete afwegingskader)

In dit project is een heldere rolverdeling cruciaal. Bij aanvang van iedere carrousel wordt benadrukt dat we de rolverdeling als volgt zien:

- **Rebel:** organiseren van het proces in iedere carrousel, meedenken in voorstellen voor beoordelen casuïstiek, zorgen voor externe toets en besluitvorming door IenW.
- **Partners for Innovation:** inventarisatie casuïstiek, ontwikkelen van voorstellen.
- **Marktpartijen** (Afvalfonds/KIDV, brancheorganisaties, bedrijven met casuïstiek): aanleveren heldere casuïstiek, geven van feedback op voorgestelde definities/beoordelingen.
- **Ministerie IenW:** beheren helpdesk en doorgeven casuïstiek, besluitvorming over definities en beoordeling, publicatie na iedere carrousel.

In de eerste ronde zijn er 10 issues behandeld, met concrete cases als voorbeelden. In overleg met stakeholders doen Rebel en Partners for Innovation een voorstel voor verduidelijking met een advies richting het Ministerie van IenW. Eind mei heeft het Ministerie het resultaat gepubliceerd van de beantwoording van de vragen en antwoorden uit ronde 1: www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2023/05/31/afwegingskader-regelgeving-kunststofproducten-voor-eeenmalig-gebruik-vragen-en-antwoorden

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

Carrousel ronde 2

Het Afwegingskader kunststofproducten voor eenmalig gebruik is in december 2022 door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gepubliceerd, om bedrijven te ondersteunen bij de implementatie van de SUP regelgeving. Het Afwegingskader bevat beslismomen, definities en voorbeelden voor voedselverpakkingen, zakjes en wikkels, drinkbekers en drankverpakkingen om een heldere afbakening te maken welke producten binnen of buiten de reikwijdte van de ministeriële regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik vallen. Het afwegingskader is gebaseerd op de uitvoeringsverordening die de Europese Commissie als richtsnoeren bij de SUP-Richtlijn (Richtlijn (EU) 2019/904) heeft gepubliceerd. Bij dit afwegingskader is ook een voorbeeldenlijst ontwikkeld waarin per verpakking staat weergegeven of het binnen of buiten de regeling valt.

Het afwegingskader heeft voor veel partijen helderheid gegeven, maar er leven nog altijd vragen.

Carrousel 2 heeft betrekking op alle vragen rondom consumptievermindering en behandelt onderstaande onderwerpen:

- Het berekenen van een meerprijs
- Consumptie op locatie of onderweg
- Het aanbieden van een herbruikbaar alternatief

Deze update is gebaseerd op de vragen die binnen komen bij de verschillende helpdesk functies van RWS, ILT, KIDV en het Afvalfonds Verpakkingen. Dit voorliggende document geeft antwoord op de meest gestelde vragen in de afgelopen maanden en dient ter aanvulling op het oorspronkelijke Afwegingskader.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

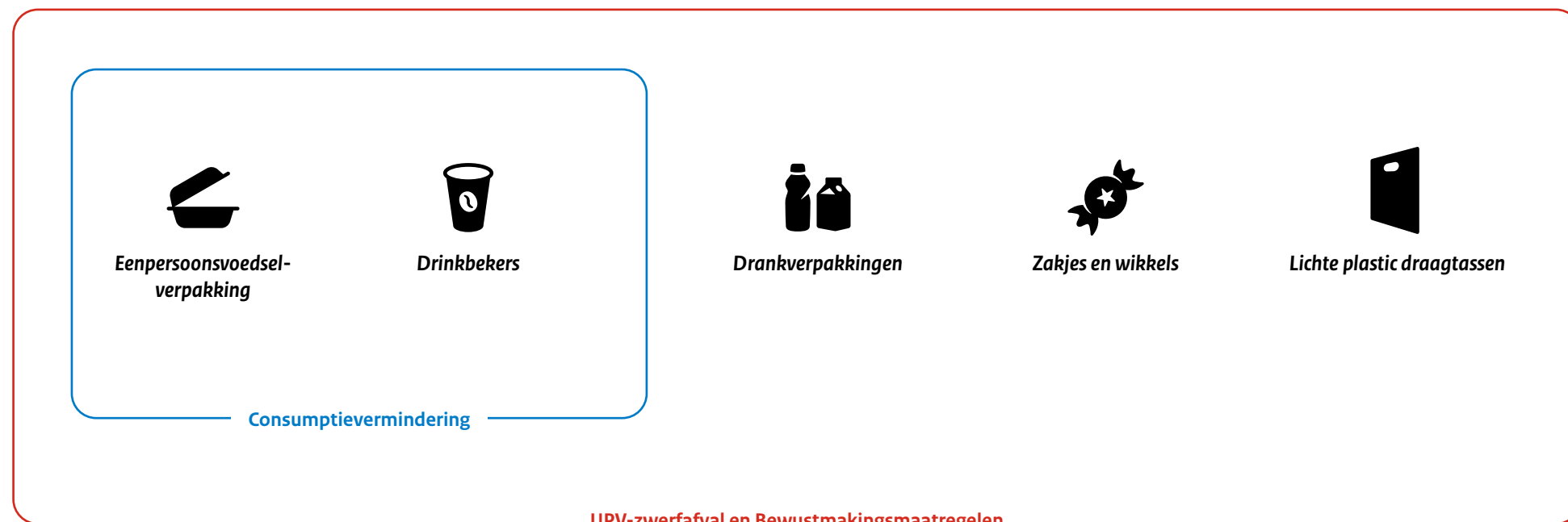

3 – Herbruikbaar alternatief

Context: Maatregelen consumptievermindering

De maatregelen voor consumptievermindering hebben uitsluitend betrekking op drinkbekers en voedselverpakkingen. Het doel van deze maatregelen is een reductie van 40% op het gebruik van eenmalig te gebruiken kunststof drinkbekers en (vormvaste) voedselverpakkingen in 2026 t.o.v. 2022.

- Vanaf 1 juli 2023: berekenen van een meerprijs voor consumptie onderweg, afhalen en bezorgen en het aanbieden van een herbruikbaar alternatief of een zelf meegenomen beker of bakje (Bring your own).
- Vanaf 1 januari 2024: verbod gebruik eenmalig te gebruiken en voedselverpakkingen voor consumptie ter plaatse.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

Inventarisatie: vragen en advies

1 – Berekenen meerprijs	9
2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg	16
3 – Herbruikbaar alternatief	24

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse
versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

1 – Berekenen meerprijs

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse
versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

1 – Berekenen meerprijs

Vraag:

Wat is de definitie van meerprijs?

Het bedrag dat de klant extra moet betalen voor het gebruik van een SUP verpakking, dat apart vermeld moet worden op de kassabon, naast de kosten voor het product zelf.

Vraag:

Waar moet een meerprijs over worden betaald?

Het bedrijfsmatig aanbieden door de exploitant van kunststof drinkbekers voor eenmalig gebruik of kunststof voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik aan de eindgebruiker, voor de consumptie van een drank of voedsel buiten een voedseluitgiftlocatie, geschiedt voor een meerprijs ten opzichte van de prijs van het voedsel of de drank zelf.

Uit: Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik, Artikel 2.2.

Vraag:

Hoe hoog moet de meerprijs zijn?

In de toelichting op de regeling staan niet-bindende richtbedragen voor de meerprijs:

- € 0,25 voor een drinkbeker
- € 0,50 voor vormvaste voedselverpakkingen voor een maaltijd (dit kan bestaan uit meerdere containers en verpakkingen)
- € 0,05 voor kleine portieverpakkingen en verpakking van voorverpakte groente, fruit, noten, yoghurt, beleg en saus

De bovenstaande niet-bindende richtbedragen zijn tot stand gekomen op basis van onderzoek naar de optimale prijs waarbij het effect heeft op het keuzegedrag van de consument (niet te laag) en dat het ook draagvlak heeft (niet te hoog). Link naar het onderzoek: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/03/28/consumentenonderzoek-beprijzen-wegwerpbekers-en--maaltijdverpakkingen-kantar-public>

Vraag:

Wat moet ik verstaan onder een “niet-bindend richtbedrag”?

De overheid wil op dit moment nog geen verplichte meerprijzen invoeren, alleen het gratis verstrekken is niet toegestaan, net als bij de plastic draagtassen. Elke ondernemer kan de meerprijs dus zelf bepalen en inrichten naar een bij de onderneming passende situatie. Hierbij raden wij u aan om vooral te kijken naar wat in verhouding ten opzichte van het verpakte product een redelijk meerprijs is voor drinkbekers, maaltijdverpakkingen en portieverpakkingen. Dit bedrag hoeft niet te worden afgedragen aan een derde partij. Wel worden ondernemers aangemoedigd om het geld te investeren in het aanbieden van herbruikbare of (indien van toepassing) plasticvrije alternatieven die niet onder de reikwijdte van de regelgeving vallen. Op deze manier kan de consument straks kiezen: of extra betalen voor wegwerpplastic of een alternatieve verpakking zonder meerprijs.

Vraag:

In welke categorie valt mijn product?

Niet-bindende richtbedragen voor de meerprijs ten opzichte van een drankje of voedsel vallen in de volgende drie categorieën:

- Drinkbekers zijn doorgaans ronde, meestal komvormige containers met of zonder (herplaatsbaar) deksel, die leeg of gevuld met vloeistof worden verkocht > meerprijs richtbedrag: € 0,25 voor een drinkbeker
- Maaltijdverpakkingen: Deze bestaan uit minimaal een vormvaste voedselverpakking voor een maaltijd, maar kan ook bestaan uit meerdere containers en verpakkingen. Een maaltijd wordt als zodanig verkocht en wordt in een keer op de rekening vermeld. > meerprijs richtbedrag € 0,50 per eenpersoonsmaaltijd.
- Portieverpakkingen zijn vormvaste voedselverpakkingen van bijvoorbeeld voorverpakte groente, fruit en noten. Ook vormvaste portieverpakkingen voor koffieroom, sausen, etc vallen hieronder, tenzij ze onderdeel zijn van een maaltijd. > meerprijs richtbedrag € 0,05 per portie.

Zie voor de definities van drinkbekers, vormvaste voedselverpakkingen en eenpersoonsportie respectievelijk p. 21, p. 13 en p. 27-29 van het oorspronkelijke [Afwegingskader SUP](#).

Vraag:

Moet de ondernemer deze meerprijs ook afdragen aan het Afvalfonds Verpakkingen?

Het geld dat u ontvangt met de verkoop van de wegwerpbekers en -bakjes mag de ondernemer zelf houden. Over de verkoop van wegwerpbekers en -bakjes moet btw worden betaald. Voor de verpakking geldt hetzelfde btw-tarief als voor het product in de verpakking. Dit betekent dat over de toeslag op verpakte voedingsmiddelen en wegwerpbekers met bijvoorbeeld koffie of frisdrank, 9% btw moet worden betaald (tarief voor voedsel, koffie en frisdrank). Terwijl over de toeslag voor een plastic wegwerpglas met wijn of bier 21% btw moet worden betaald (tarief voor alcoholhoudende dranken). Wat er overblijft, kunt u bij uw omzet optellen en bijvoorbeeld inzetten voor de aanschaf van de verplichte herbruikbare alternatieven en energiezuinige wasfaciliteit, of, indien het product daarvoor geschikt is, een plasticvrije verpakking.

Vraag:

Wat is het verschil tussen een maaltijd en een portie?

- Een maaltijd is het eten van voedsel op gezette tijden van de dag, ofwel een hoeveelheid toebereid voedsel die voldoende is geruime tijd de lichamelijke behoefte te bevredigen. Gewoonlijk gebruikt men in Nederland drie gemiddelde maaltijden per dag, namelijk een ontbijt, lunch, en avondeten. Een maaltijd bestaat over het algemeen uit meerdere componenten, zoals: 1) groente en fruit, 2) smeer- en bereidingsvetten, 3) zuivel, noten, vis, peulvruchten, vlees en ei, 4) brood, graanproducten en aardappelen en 5) dranken. (Bron: Voedingscentrum, Schijf van Vijf)
- Een portie kan bestaan uit een kleine snack, tussendoortje of een maaltijdcomponent die los verkocht wordt.

Op de volgende pagina's worden voorbeelden gegeven van de drie categorieën voor de meerprijs.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

1 – Meerprijs vermelding op kassabon

Het bedrag (de meerprijs ten opzichte van de drank of het voedsel) mag niet verrekend zijn in de prijs van een product en moet als los bedrag zichtbaar zijn op de rekening.

Vraag:

Hoe dient de meerprijs op de kassabon vermeld te worden? Dient de ondernemer onder elk besteld artikel, de extra toeslag te vermelden?

Dit is vergelijkbaar met hoe statiegeld of een plastic tas worden aangeslagen op de bon.

De meerprijs voor drinkbekers en portieverpakkingen moet apart worden vermeld onder het betreffende artikel. Een maaltijd kan wel in een keer worden aangeslagen, ook als deze uit meerdere componenten bestaat. Voor de eenduidigheid adviseert de Rijksoverheid om het op de kassa aan te slaan als 'plastic product' of meer specifiek als 'plastic beker' en 'plastic bakje'.

Vraag:

Mag de ondernemer de meerprijs ook onder aan de bon vermelden?

Nee, het is van belang dat het voor de consument duidelijk is voor welke producten een toeslag is betaald. Een maaltijd bestaande uit meerdere componenten mag wel in een keer worden aangeslagen op de kassa.

Vraag:

Kan een ondernemer over de extra toeslag korting verlenen?

De ondernemer mag zelf de hoogte van de meerprijs bepalen. Verder geldt de vergelijking met statiegeld: als er op een flesje of blikje drank korting zit, dan blijft het statiegeld gewoon hetzelfde.

Vraag:

Moet de ondernemer over de extra toeslag btw berekenen?

Over de verkoop van wegwerpbekers en -bakjes moet btw worden betaald. Anders dan eerder gecommuniceerd door andere partijen, geldt hiervoor niet standaard het hoge tarief van 21%. Leidend is het product dat in de wegwerpverpakking zit. Dit betekent dat voor de verpakking hetzelfde btw-tarief geldt als voor het product dat wordt verkocht. Meer info vindt u op: www.belastingdienst.nl.

#	Product		BTW	Credits
1 x	Cola light	€ 1.80	1	€ 1.80
	+plastic beker		1	€ 0.25
1 x	Fruitsalade	€ 1.80	1	€ 1.80
	+plastic bakje		1	€ 0.05
1 x	Maaltijdsalade	€ 5.50	1	€ 5.50
	+plastic product		1	€ 0.50
1 x	Herfstbok	€ 2.50	2	€ 2.50
	+statiegeld			€ 0.15
Totaal				€ 12.55
Omzet contant				€ 11,30
BTW Hoog 9% type 1				€ 0,82
BTW Hoog 21% type 2				€ 0,43

Voorbeeldbon
28 Jun 2023 13:12:32

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

1 – Meerprijs categorie drinkbekers

DRINKBEKER	VOORBEELDEN	RICHTBEDRAG € 0,25
<p>Definitie “Drinkbekers zijn doorgaans ronde, meestal komvormige containers met of zonder (herplaatsbaar) deksel, die leeg of gevuld met vloeistof worden verkocht.”</p> <p>Uit: Richtsnoer van de Commissie, Publicatieblad C216, Hoofdstuk 4.5.3</p>	<p>Op locatie gevuld</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Drinkbeker met koffie en thee ✓ Drinkbeker met frisdrank en milkshake ✓ Overige drinkbekers met vloeibare dranken ✗ Beker met soep (= voedselverpakking) ✗ Herbruikbare bekens <p>Voorverpakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Beker met melk of karnemelk ✓ Beker met drinkyoghurt ✓ Beker met ijskoffie / IJscappuccino ✓ Overige bekens met vloeibare dranken, bestemd voor directe consumptie ✗ Yoghurt en desserts (= voedselverpakking) ✗ Koffieroom (= voedselverpakking) ✗ Fruitsalade bekens (=voedselverpakking) 	

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

1 – Meerprijs categorie maaltijd

MAALTIJD	VOORBEELDEN	RICHTBEDRAG € 0,50
<p>Definitie</p> <p>“Een maaltijd is het eten van voedsel op gezette tijden van de dag, ofwel een hoeveelheid toebereid voedsel die voldoende is geruime tijd de lichamelijke behoefte te bevredigen. Gewoonlijk gebruikt men in Nederland drie gemiddelde maaltijden per dag, namelijk een ontbijt, lunch, en avond-eten. Een maaltijd bestaat over het algemeen uit meerdere componenten. Een maaltijdverpakking kan bestaan uit meerdere containers.”</p> <p>Tip: Als u een maaltijd (menu, lunch of ontbijt) in een keer op de kassa aanslaat, kan hier ook één meerprijs voor gerekend worden.</p>	<p>Op locatie gevuld</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Afhaal of bezorgmaaltijden voor directe consumptie, waarvan een of meerdere verpakkingen bestaan uit drinkbekers of vormvaste voedselverpakkingen. ✗ Herbruikbare bekens en bakjes <p>Voorverpakt</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Maaltijdsalades in vormvaste kunststof verpakking ✓ Sandwiches en broodjes in vormvaste kunststof verpakking ✓ Overige maaltijden in vormvaste kunststof verpakking, geschikt voor directe consumptie, zonder verdere bereiding ✗ Magnetronmaaltijd (tenzij warm meegegeven) 	

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

1 – Meerprijs categorie portieverpakking

PORTIEVERPAKKING	VOORBEELDEN	RICHTBEDRAG € 0,05
<p>Definitie “Verpakking van voorverpakte groente, fruit en noten (<2 porties) en kleine portieverpakkingen”</p> <p>Uit: Richtsnoer van de Commissie, Publicatieblad C216, Hoofdstuk 4.5.4 Zie ook Afwegingskader voor portielijst.</p> <p>Tip: als u portieverpakkingen of maaltijdcomponenten apart op de kassa aanslaat, kan hier ook apart een meerprijs voor worden gerekend.</p>	<p>Op locatie gevulde vormvaste voedselverpakking die kunststof bevat</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Groenten en fruit ✓ Sausbakjes (tenzij onderdeel van een maaltijd) ✓ Kleine snacks en tussendoortjes ✗ Herbruikbare bekere en containers <hr/> <p>Voorverpakte vormvaste kunststof voedselverpakking, die een portie bevat en los verkocht wordt</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Portieverpakkingen voor koffieroom, sausen, etc. ✓ Groenten, fruit en noten (<2 porties) ✓ Overige bekere, bakjes en vormvaste verpakkingen met voedingsmiddelen voor directe consumptie (<2 porties) ✗ Maaltijdsalade (= maaltijd) ✗ Herbruikbare bekere en containers 	 <hr/>

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

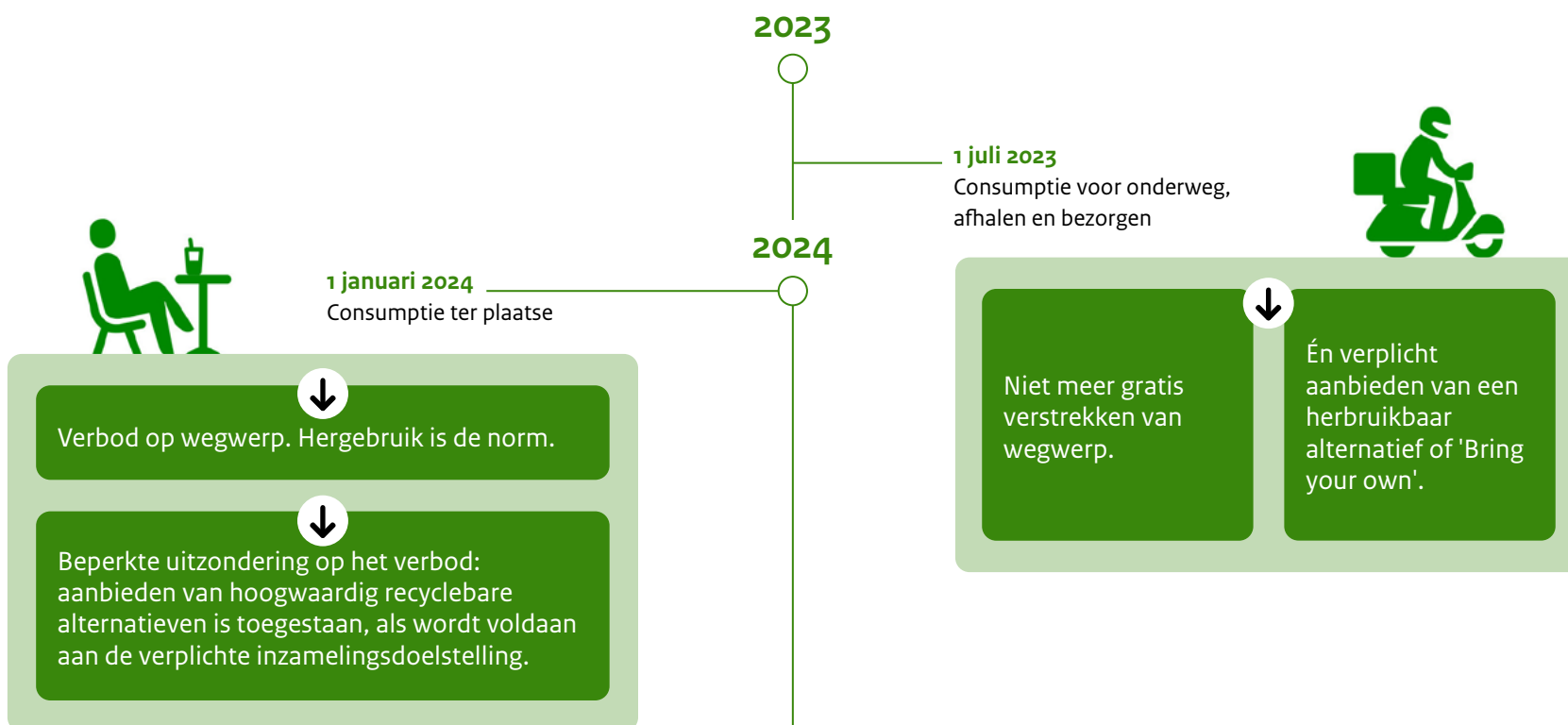

3 – Herbruikbaar alternatief

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

Minder wegwerp,
meer hergebruik

2 – Consumptie op locatie versus onderweg

LOCATIES	LOCATIES – VOORBEELDEN	MAATREGELEN
<p>Consumptie onderweg, afhalen of bezorgen</p> 	<p>Verkooppunten zonder zitgelegenheid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Supermarkten en detailhandel • Snackloket of automaat in de openbare ruimte • Bezorgrestaurant 	<p>Consumptie onderweg, afhalen of bezorgen (vanaf 1 juli 2023)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bereken een meerprijs op eenmalige drinkbekers en (vormvaste) voedselverpakkingen en vermeld dit op de kassabon/rekening. • Biedt een herbruikbaar alternatief aan of maak het mogelijk om een eigen herbruikbare beker of verpakking te gebruiken (bring-your-own). Dit geldt alleen voor ter plekke bereide producten en niet voor voorverpakte producten.
<p>Hybride locaties</p> 	<p>Verkooppunten waar je zowel kan consumeren ter plaatse of kan mee kan nemen voor onderweg, afhalen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snackbar of cafetaria met zitgelegenheid • Tankstation, viskraam of foodtruck met statafels • Bedrijfsrestaurant (openbaar toegankelijk) • Restaurant met afhaal en bezorging • Open festival of evenement 	<p>Vraag de klant of deze het product ter plekke wil consumeren of wil meenemen:</p> <p>Consumptie onderweg, afhalen of bezorgen (vanaf 1 juli 2023)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bereken een meerprijs op eenmalige drinkbekers en (vormvaste) voedselverpakkingen en vermeld dit op de kassabon/rekening. • Biedt een herbruikbaar alternatief aan of maak het mogelijk om een eigen herbruikbare beker of verpakking te gebruiken (bring-your-own). Dit geldt alleen voor ter plekke bereide producten en niet voor voorverpakte producten. <p>Consumptie op locatie (1 januari 2024)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serveer drank en voedsel bestemd voor consumptie ter plekke uitsluitend in herbruikbaar servies (of kunststof-vrije alternatieven).
<p>Consumptie op locatie</p> 	<p>(Gesloten) locaties en horecagelegenheden met hoofdzakelijk de mogelijkheid om ter plaatse te consumeren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kantoor met koffiecorner of drankenautomaat voor medewerkers • Koffiehoek in een winkel • Bedrijfsrestaurant en andere horeca zonder meeneem of bezorgopties • Besloten festival of evenement • Dierentuin, pretpark, inclusief de winkel of kiosk daarbinnen • Automaat en onbemande kiosk binnen deze omgeving 	<p>Consumptie op locatie (1 januari 2024)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Serveer drank en voedsel bestemd voor consumptie ter plekke uitsluitend in herbruikbaar servies (of kunststof-vrije alternatieven).

2 – Consumptie onderweg, afhalen of bezorgen

Voorbeeld: Afhalen en bezorgen

Vraag:

Ons restaurant doet veel aan bezorging en ons logistieke proces in de keuken staat het niet toe om 'bring-your-own' te faciliteren. Bovendien hebben we onze bedenkingen bij de hygiëne van de bakjes die mensen zelf meenemen en zijn we bang voor problemen met de voedselveiligheid. Hoe moeten we hiermee omgaan?

Als afhaal- en bezorgrestaurant bent u niet verplicht om 'bring-your-own' opties te faciliteren. Als u dit niet wilt, dan heeft ook de mogelijkheid voor het aanbieden van een herbruikbare optie, zoals een herbruikbare beker en herbruikbare schaaltes en bakjes met een borg die later of bij een volgende bestelling weer kunnen worden ingeleverd.

Vraag:

Wanneer wij uitsluitend verpakkingen gebruiken die geen plastic bevatten, dan hoeven wij geen meerprijs te vragen. Hoe kunnen we dit aantonen?

Dit is in principe mogelijk, maar de regels zijn erg streng betreffende de claim 'plastic-vrij'. Voor een uitgebreide omschrijving van de definitie en de uitleg ervan wordt verwezen naar de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik (29 maart 2022).

“Volgend uit de definitie van kunststofproducten en reikwijdte, zoals bepaald in richtlijn 2019/904, vallen ook producten van samengestelde materialen onder de reikwijdte van de regeling, zoals papier of andere (natuurlijke) materialen als daar kunststof aan is toegevoegd. Bijvoorbeeld in de vorm van een lining, coating om een water- en vetafstotende werking te hebben of in het geval dat kunststoffen worden gebruikt als een binder om vezels van andere materialen bij elkaar te houden. Dit betekent dat ook toepassing van polymere lakken en/of waterdispersie door middel van coatingmethodes en drukprocessen onder de reikwijdte van de regeling vallen. Daarbij is nadrukkelijk geen ondergrens gesteld aan het gedeeltelijk gebruik van kunststoffen. Alle producten en verpakkingen voor eenmalig gebruik die een structureel hoofdbestanddeel van kunststof hebben (bijvoorbeeld een water- of vetbarrière), ongeacht de hoeveelheid gebruikte kunststof, vallen dus onder de regeling. Bijvoorbeeld ook verpakkingen gemaakt van bamboe- of maisvezels waaraan kunststoffen zijn toegevoegd vallen onder de Regeling. Dit geldt ook voor producten van bioafbreekbare plastics, zoals PLA.”

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

2 – Hybride locaties

Voorbeeld: Hogescholen en Universiteiten > Hybride locaties

Onderwijsinstellingen en andere openbaar toegankelijke locaties worden gezien als hybride locaties, waar zowel ‘consumptie ter plaatse’ als ‘to-go’ kan plaatsvinden. De onderwijsinstellingen zullen op verschillende plekken verschillende regels moeten toepassen, wat vraagt om goed begrip van de regels, technische aanpassingen van automaten en duidelijke instructies voor de betrokken medewerkers – met name achter de kassa. In de praktijk krijgt een onderwijsinstelling als gevolg met zowel herbruikbare als wegwerpverpakkingen te maken. Wel mogen hybride locaties, net als ‘to-go’ locaties, ervoor kiezen om alle uitgiftepunten samen te trekken en overal de regels voor ‘consumptie ter plaatse’ toe te passen. Zie daarvoor de volgende vraag op deze pagina.

- De drankenautomaat in kantoorruimtes: de koffieautomaten voor de medewerkers op afgesloten kantoorafdelingen vallen onder ‘consumptie ter plaatse’.
- De drankenautomaat op de openbare gangen: deze automaten zijn openbaar toegankelijk en worden daarom bestempeld als ‘consumptie voor onderweg’.
- De kantine: wat direct aan de tafels wordt genuttigd valt onder ‘consumptie ter plaatse’. Als er ook drank en voedsel wordt uitgegeven om mee te nemen moet de kantine op die producten de regels voor ‘to-go’ toepassen. Aan de kassa moet dit daarom worden gevraagd aan de klant. Als de kantine gebruik maakt van drankenautomaten met zelfbediening moeten deze op beide opties worden ingesteld.
- De coffee-corner met barista: ook hier moet de barista vragen waar de koffie genuttigd wordt, om te bepalen welke beker uitgegeven mag worden.

Casus (vervolg) Hogescholen en Universiteiten > Hybride locaties

- Als er wordt gekozen om een drankenautomaat op de openbare gangen in te richten als ‘to-go’, dan moet dit vanaf 1 juli 2023 zijn gerealiseerd.

- Als er wordt gekozen om een drankenautomaat op de openbare gangen in te richten als ‘consumptie ter plaatse’, dan moet dit vanaf 1 januari 2024 zijn gerealiseerd. Maak hier voor 1 augustus 2023 een melding van bij de ILT, als uw locatie in voor de periode tussen 1 juli 2023 en 31 december 2023 niet is ingericht als een ‘to-go’ locatie. Dit kunt u doen door een bericht te sturen aan meldingenSUP@ilent.nl.

Vraag:

Als een hoger onderwijs instelling voor alles naar consumptie ter plaatsen wil gaan. Kunnen we dan van 1 juli 2023 tot 1 januari 2024 gratis karton/PE bekers ter plaatse naast de koffie machine houden? Ander zouden we voor die 6 maanden een vending machine moeten maken en plaatsen voor karton/PE bekers. Dat lijkt ons ook niet heel duurzaam.

Een hybride locatie, zoals een open onderwijsinstelling, kan ervoor kiezen om een ‘consumptie ter plaatse’ (to stay) locatie te zijn, per 1 januari 2024 of eerder. Dan gelden logischerwijs de regels voor consumptie op locatie. Vanuit het oogpunt van de regelgeving is dit een keuze die wordt aangemoedigd, omdat daarmee het gebruik van wegwerpbekers aanzienlijk wordt verminderd ten opzicht van een ‘to-go’ locatie. Na vragen hierover heeft de ILT aangegeven dat in de tussenliggende periode, tussen 1 juli en 31 december, er niet gehandhaafd zal worden op de regels voor to-go, mits er een melding plaatsvindt bij de ILT én er aantoonbaar voorbereidende maatregelen worden getroffen die naleving per uiterlijk 1-1-2024 garanderen. Deze voorbereidende maatregelen zijn bij de meeste hybride omgevingen reeds volop in gang. Als aan deze voorwaarden is voldaan, dan zal de Inspectie (ILT) in de tussenperiode niet actief handhaven op de regels die gelden per 1 juli 2023. Echter, indien er een handhavingsverzoek komt en de onderwijsinstelling kan niet aantonen met zekerheid uiterlijk per 1-1-2024 te voldoen aan de regels voor consumptie ‘to stay’, dan zal per geval worden beoordeeld wat hiervan de consequentie is. In feite is het dus een gedoogconstructie waar geen juridische grondslag voor is en waar onderwijsinstellingen met leveranciers en gebruikers moeten kijken naar wat een passende situatie is voor de tussenperiode. Een melding bij de ILT doet u via meldingenSUP@ilent.nl en vòòr 1 augustus 2023. Geef daarbij ook aan wat uw situatie zal zijn in de periode tussen 1 juli en 31 december en vanaf 1 januari 2024.

2 – Consumptie op locatie

Voorbeeld: dierentuinen en pretparken

Dierentuinen en pretparken zijn een ‘gesloten omgeving’ zoals bedoeld in de regelgeving, omdat er sprake is van een omheining en toegangscontrole. Ze vallen daarom onder de regels voor ‘consumptie ter plaatse’ (artikel 2.1 van de ministeriële regeling).

In de regelgeving wordt gesproken over voedseluitgiftelocatie en de exploitatie daarvan. De exploitant van het park heeft de zeggenschap over de exploitatie van diverse horecagelegenheden binnen de omheinde omgeving. Hiermee kan de uitbating van de horeca worden gezien als zijnde één gezamenlijke voedseluitgiftelocatie. Het begrip exploitant is gedefinieerd in de regeling en omvat: natuurlijk persoon of rechtspersoon die zeggenschap heeft over de exploitatie van de voedseluitgiftelocatie aangaande de bedrijfsmatige verstrekking van voedsel of dranken, waaronder tevens verstaan degene die de uitvoering van artikel 2.1, tweede lid, op grond van een overeenkomst, namens exploitanten uitvoert. Er kunnen dus verschillende uitbaters actief zijn binnen deze omgeving.

Dit geldt ook voor gelijksoortige situaties van recreatieparken en zogenaamde gesloten evenementen. Voor gesloten evenementen geldt dat ze te maken hebben met verschillende horecagelegenheden en uitbaters daarvan. Een festivalorganisator heeft zeggenschap over de exploitatie van alle horecagelegenheden op het festivalterrein, waardoor die bv. kan bepalen dat er alleen met muntjes i.p.v. geld kan worden betaald voor eten en drinken. Hetzelfde geldt voor een stadion. Ook de exploitant van een voetbalstadion heeft zeggenschap over de exploitatie van alle horecagelegenheden binnen het stadion, waardoor die bv. kan bepalen dat er alleen bier van de sponsor wordt uitgegeven.

De afvalstroom binnen elk van deze gesloten omgevingen is te managen, bijv. door drop-off points voor de inzameling van bекers en bakjes, retoursystemen met borg, etc. voordat bezoekers naar huis gaan. In de regelgeving wordt dezelfde lijn getrokken voor deze situaties en geldt voor elk van deze omgevingen de regels voor consumptie ter plaatse, artikel 2.1 uit de ministeriële regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik. In de communicatiemiddelen kunnen dagattracties, musea, stadion, dierenparken, etc gebruik maken van de factsheet ‘kantoren, bedrijven en instellingen’.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

2 – Consumptie op locatie

Voorbeeld: Winkel binnen kantoren of andere gesloten locaties

Vraag:

Welke regels gelden voor een winkeltje, kiosk en zelfbedieningsautomaat die gevestigd is in een kantoor, ziekenhuis of hotel, dat voorverpakt voedsel verkoopt voor directe consumptie. Valt deze situatie onder de regels die ook voor supermarkten gelden?

Kantoren, ziekenhuizen en hotels worden gezien als omgevingen met ‘consumptie ter plaatse’. Het verkopen van voorverpakt eten of drinken in een plastic wegwerpbeker- of bakje (vormvast) dat ter plaatse wordt geconsumeerd is daar dus niet meer toegestaan vanaf 1 januari 2024. Hiervoor gelden dus niet dezelfde regels als voor supermarkten, waar voorverpakt eten of drinken in een plastic wegwerpbeker- of bakje (vormvast) wordt gekocht en thuis/elders wordt geconsumeerd (to-go).

Voor elk van deze omgevingen gelden de regels voor consumptie ter plaatse, artikel 2.1 uit de ministeriële regeling. Er kunnen verschillende uitbaters actief zijn binnen deze omgeving: Horeca > Alle consumpties in bekertjes en bakjes vallen onder de regels voor ‘consumptie ter plaatse’ artikel 2.1 uit de ministeriële regeling.

Winkel / kiosk / automaat > Voorverpakte producten vallen onder de regels voor ‘consumptie ter plaatse’ (artikel 2.1 van de ministeriële regeling). Voorverpakte producten in verpakkingen die vallen onder de reikwijdte van de regelgeving mogen niet op de locatie verstrekt worden.

Voor zorginstellingen ligt het anders: de plekken binnen het ziekenhuis of de zorginstelling waar zorg wordt verleend zijn uitgezonderd van de regeling vanwege mogelijke kruisbesmettingen, hygiëne en veiligheid.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse
versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

2 – Consumptie op locatie

Voorbeeld: Sampling

Vraag:

Wij doen aan sampling, proefdemonstraties, dit kan zijn sampling van drankjes of nieuwe foodproducten, op de winkelvloer in supermarkten of op beurzen. Onder welke regels valt deze activiteit?

Deze manier van consumptie valt onder de regels voor consumptie ter plaatse. Mensen eten de samples immers in de supermarkt of op de beurs; dezelfde locatie als waar de samples worden uitgegeven. Voor consumptie ter plaatse geldt vanaf 1 januari 2024 een verbod op het gebruiken van eenmalige plastic verpakkingen.

Hierop geldt een uitzondering wanneer er een inzamelsysteem is ingericht voor hoogwaardige recycling van de plastic wegwerpbekers-en bakjes (vormvast). Zie het [SUP afwegingskader](#) voor verdere details en de definitie van 'hoogwaardige recycling'. Het gratis uitdelen is dan niet meer toegestaan, aangezien er een meerprijs moet worden betaald.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse
versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

3 – Herbruikbaar alternatief

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse
versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

3 – Herbruikbaar alternatief

Vraag:

Ben ik verplicht statiegeld of borg te vragen voor herbruikbare verpakkingen?

Nee, dat is geen verplichting, maar om een herbruikbare verpakking meerdere omlopen te laten hebben moet er een goed werkend retoursysteem zijn. Een borg of een retourpremie is hiervoor een effectief middel, maar er zijn ook andere alternatieven. Enkele voorbeelden zijn:

- voldoende drop off points als het retourpercentage hiermee vanzelf heel hoog is;
- een boete als de verpakking niet wordt ingeleverd met een registratie via een app;
- een retournunt, waarbij je extra moet betalen voor de beker als je geen retournunt hebt.

Vraag:

Is er vanuit de overheid een symbool/teken of aan te geven of een artikel herbruikbaar is, vergelijkbaar als statiegeld symbool?

Nee, u zult zelf moeten aangeven dat uw verpakking herbruikbaar is en hoe deze weer kunnen worden ingeleverd. Er is wel informatiemateriaal beschikbaar via de website: minderwegwerpplastic.nl

Vraag:

Hergebruik wordt de nieuwe norm voor locaties die vallen onder consumptie op locatie. Er geldt echter ook een beperkte uitzondering om een inzamelsysteem in te richten voor hoogwaardige recycling van de bekjes en bakjes. Wat wordt hieronder verstaan?

Hoogwaardige recycling betekent dat u de bekjes en bakjes inzamelt voor recycling waarbij 100% van het materiaal opnieuw gebruikt wordt als verpakkingsmateriaal voor eten of drinken (voedselcontactmaterialen). Het minimale percentage ingezamelde bekjes en bakjes dat hoogwaardige gerecycled moet worden loopt jaarlijks op en begint in 2024 bij 75% tot 90% in 2027 en verder. Op dit moment komen alleen bekjes en bakjes gemaakt van PET in aanmerking voor hoogwaardige recycling in de context van deze regeling.

Rijksoverheid

DE KOFFIE VERANDERT NIET DE BEKER WEL

Kies jij ook voor een herbruikbare beker van hier?
Dat is beter voor het milieu én je portemonnee.
Voor wegwerpbekers met plastic betaal je extra.
Jij mag kiezen.

Inleiding

Aanpak

1 – Berekenen meerprijs

2 – Consumptie ter plaatse versus onderweg

3 – Herbruikbaar alternatief

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Postbus 20901 | 2500 EZ Den Haag

Juni 2023